

Zijne Excellentie de Staatssecretaris Mijnbouw
de heer dr. J.A. Vijlbrief
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Gasunie Transport Services B.V.
Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 55
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

Datum
31 oktober 2022

Doorkiesnummer

Ons kenmerk
L 22.0743

Uw kenmerk

Onderwerp
Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar
2021/2022

Excellentie,

Voor u ligt onze rapportage over de inzet van L-gas middelen en methoden van het afgelopen gasjaar (1 oktober 2021 tot en met 30 september 2022). Met deze rapportage geven wij invulling aan onze wettelijke verplichting¹.

Onze rapportage bevat een vergelijking tussen de planningsuitgangspunten en de realisaties van de aanbod- en vraagkant van de gasmarkt, waarbij geëvalueerd wordt of aanpassingen noodzakelijk zijn voor het ramingsproces voor gasjaar 2023/2024.

Gedurende het afgelopen gasjaar is ons planningsuitgangspunt over de aanwezigheid van voldoende H-gas voor de productie van pseudo G-gas, kwetsbaar gebleken. Dit punt werd door DNV reeds als kwetsbaarheid geïdentificeerd in de evaluatie van de raming van het huidige gasjaar². Met het wegvallen van Russische gasleveringen naar Noordwest-Europa zijn scenario's denkbaar waarin er onvoldoende H-gas beschikbaar is. Wij onderzoeken momenteel hoe wij dit mee moeten nemen in de raming voor de Groningenproductie voor het volgende gasjaar.

Terugblik op het gasjaar

In januari 2021 adviseerde³ GTS dat een Groningenvolume van 3,9 miljard (n)m³ nodig was voor leveringszekerheid indien gasjaar 2021/2022 een gemiddeld temperatuurverloop zou kennen. Voor de koudere jaren lag de benodigde productie hoger. Dit advies van GTS is door uw voorganger overgenomen in het vaststellingsbesluit voorafgaand aan de start van het gasjaar⁴.

Gedurende het gasjaar zijn er verschillende onverwachte gebeurtenissen geweest die leidden tot wijzigingen in onze planningsuitgangspunten en impact hadden op de Groningenproductie. Conform onze wettelijke taak hebben wij u hierover geïnformeerd⁵. De eerste gebeurtenis was de vertraging van de nieuwe stikstofinstallatie Zuidbroek II⁶.

¹ Gaswet, artikel 10a, lid 13

² https://www.eerstekamer.nl/nonav/overig/20220421/validatie_van_gts_advies_van_31/document3/f=/vlsqp0c07az3.pdf

³ Advies leveringszekerheid voor benodigde Groningenvolumes en -capaciteiten gasjaar 2021/2002 en verder, d.d. 29 januari 2021, ons kenmerk L 21.0042

⁴ Vaststellingsbesluit Groningen gasveld 2021-2022, d.d. 24 september 2021, kenmerk DGKE-PDG / 21207065

⁵ Gaswet, artikel 10A, lid 11

⁶ Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2020/2021, d.d. 29 oktober 2021, ons kenmerk L 21.0501

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2022

Ons kenmerk: L 22.0743

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2021/2022

De uitbraak van Covid-19 en de daaruit voortvloeiende lockdowns zorgden voor vertraging in de voortgang van de werkzaamheden en levering van materialen. Hierdoor verschoof de datum van oplevering naar de zomer van 2022⁷ en later naar de start van het nieuwe gasjaar⁸.

Als tweede was daar uw beslissing om de gasopslag Grijskerk in te zetten voor de opslag van laagcalorisch gas. Het vullen gedurende de zomer van gasjaar 2021/2022 moest gedeeltelijk met gas uit het Groningenveld plaatsvinden. Het maximaal vullen van de gasopslag was echter essentieel om zicht te houden op de eerst mogelijke sluitingsdatum van het Groningenveld. Een derde gebeurtenis, met onder andere impact op de Groningenproductie van gasjaar 2021/2022, was de inval van Rusland in Oekraïne. Dit resulteerde in een laag aanbod van Russisch gas en extreem hoge prijzen met als gevolg een vraagdestructie. De aanvoer van LNG naar Europa nam sterk toe. Ook de maatregelen door de Europese Commissie om minder afhankelijk te worden van Russisch gas hadden hun invloed op de gasmarkt. Denk hierbij aan verplichte vulgraden voor de seizoensopslagen en incentives om dit mogelijk te maken.

Bovenstaande punten meegenomen adviseerde GTS in maart 2022 een benodigde Groningenproductie van 4,5 miljard (n)m³ in een jaar met een verder gemiddeld temperatuurverloop⁹. Dit advies heeft u overgenomen middels een wijzigingsbesluit¹⁰. In aanloop naar de zomer heeft u besloten dat de toegestane Groningenproductie voor gasjaar 2021/2022 4,5 miljard (n)m³ bedroeg, ongeacht het verdere verloop van de temperatuur in het gasjaar¹¹.

Conclusie van de evaluatie

Gedurende het gasjaar hebben wij onze planningsuitgangspunten gemonitord, geëvalueerd en bijgesteld indien nodig. Wij hebben u daar in verschillende brieven over geïnformeerd^{12,13,14}, zoals onze wettelijke taak is.

Onze volledige rapportage van de inzet van L-gas middelen en methoden kunt u terugvinden in de bijlage. Onze bevindingen, zoals in deze rapportage weergegeven, zullen als basis dienen voor een marktconsultatie in november 2022. In die marktconsultatie zullen wij de planningsuitgangspunten voor onze raming van gasjaar 2023/2024 en verder toelichten. Eventuele zienswijzen van marktpartijen zullen wij meenemen bij de bepaling van de definitieve planningsuitgangspunten. Deze leiden uiteindelijk tot de raming van het Groningenvolume voor gasjaar 2023/2024, die wij vóór 1 februari 2023 aan u opsturen.

Hooachtend,

B.J. Hoevers
Algemeen Directeur

⁷ Rapportage over wijzigingen in vraag naar en aanbod van laagcalorisch gas in gasjaar 2021/2022, d.d. 3 januari 2022, ons kenmerk L 22.0001

⁸ Vertraging oplevering stikstofinstallatie Zuidbroek, d.d. 17 mei 2022, ons kenmerk L 22.0303

⁹ Aanvullend advies Groningenproductie gasjaar 2021/2022, d.d. 31 maart 2022, ons kenmerk L 22.0196

¹⁰ Wijziging Operationele Strategie Groningen gasveld gasjaar 2021-2022, d.d. 1 april 2022, DGKE-PDG / 22027373

¹¹ Wijziging Operationele Strategie Groningen gasveld gasjaar 2021-2022, d.d. 26 juli 2022, DGKE / 22271044

¹² Rapportage over wijzigingen in vraag naar een aanbod van laagcalorisch gas in gasjaar 2021/2022, d.d. 3 januari 2022, ons kenmerk L 22.0001

¹³ Bijlage bij Aanvullend advies leveringszekerheid gasjaar 2021/2022, d.d. 14 maart 2022, ons kenmerk L 22.0142

¹⁴ Aanvullend advies Groningenproductie gasjaar 2021/2022, d.d. 31 maart 2022, ons kenmerk L 22.0196

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2022

Ons kenmerk: L 22.0743

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2021/2022

Bijlagen

Bijlage: Evaluatie van gasjaar 2021/2022

In deze bijlage evalueren wij verschillende aspecten van het afgelopen gasjaar. Opeenvolgend worden vraag en aanbod van de gasbalans, de stikstofinzet en de inzet van G-gas gasopslagen en LNG-installaties bekeken. De evaluatie wordt afgesloten met een korte stand van zaken van een aantal maatregelen die bijdragen aan de definitieve sluiting van het Groningenveld.

1. G/L-marktvraag

De G/L-gasvraag bestaat uit regionale netbedrijven, industrie en elektriciteitscentrales en kleinverbruikers, oftewel huishoudens, in zowel binnen- als buitenland. Voor al deze categorieën wordt een voorspelling gedaan van het gasverbruik, waarbij het verbruik van de kleinverbruikers correleert met temperatuur. In tabel 1 worden de realisaties van de gasvraag vergeleken met de modelresultaten, waarbij het gerealiseerde temperatuurprofiel van gasjaar 2021/2022 is gebruikt.

	Regionale netbedrijven	Industrie en centrales	Duitsland	België en Frankrijk	Totale markt
Realisatie	15,5	4,3	11,5	6,8	38,1
Model	16,7	5,2	12,1	7,7	41,7

Tabel 1: Marktinschatting en realisaties voor de verschillende deelmarkten in gasjaar 2021/2022 in miljarden (n)m³.

Er is altijd sprake van een zekere modelnauwkeurigheid, maar dit jaar zien wij een significante afwijking tussen de realisaties en het model. Op totaalniveau jaargemiddeld bedraagt deze ~9%. Gedurende de eerste zes maanden van het gasjaar lagen model en realisaties dicht bij elkaar, de afwijking werd zichtbaar in de laatste zes maanden¹⁵. De meest waarschijnlijke reden hiervoor zijn de hoge gasprijzen. Naar aanleiding van deze bevinding hebben wij de marktvraag verlaagd in de update van ons advies voor het huidige gasjaar¹⁶. Bij de raming voor gasjaar 2023/2024 zullen wij onderzoeken hoe de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) en de Task Force Monitoring L-gas Market Conversion, waar wij gebruik van maken voor de inschatting van de binnenlandse en buitenlandse marktvraag, omgaan met deze vraagdestructie.

2. G/L-marktaanbod

De minimale Groningenproductie wordt berekend door de G/L-marktvraag in te vullen met zoveel mogelijk pseudo G-gas. De minimale Groningenproductie bestaat, naast de minimumflow, uit het verschil tussen de gasvraag en de pseudo G-gas productie. Door deze som voor dertig verschillende temperatuurprofielen uit te voeren wordt de benodigde Groningenproductie vastgelegd in een graaddagenvergelijking. Bij de bepaling van de minimale Groningenproductie voor gasjaar 2021/2022 was de productie van pseudo G-gas gemaximaliseerd.

¹⁵ Vertraging oplevering stikstofinstallatie Zuidbroek, d.d. 17 mei 2022, ons kenmerk L 22.0303

¹⁶ Aanvullend advies leveringszekerheid voor benodigde Groningencapaciteiten en -volumes gasjaar 2022/2023, d.d. 16 september 2022, ons kenmerk L 22.0478

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2022

Ons kenmerk: L 22.0743

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2021/2022

A. Pseudo G-gas aanbod via H-gas en stikstof¹⁷

In onze modellering gaan wij uit van een beschikbare stikstofcapaciteit die overeenkomt met de totale hoeveelheid die via de mengstations Ommen en Wieringermeer geleverd kan worden. In januari voorafgaand aan het gasjaar werd er in de modellering rekening gehouden met de oplevering van Zuidbroek II per 1 april 2022¹⁸. Het advies dat leidde tot een wijzigingsbesluit ging uit van een beschikbaarheid voor de markt van 2/3^e van de capaciteit begin juli en de overige 1/3^e medio augustus¹⁹. Dat de verdere vertraging van Zuidbroek II niet heeft geleid tot een hogere benodigde productie uit het Groningenveld is vanwege de afwijking in planningsuitgangspunten in de Wobbe van het H-gas en de markt vraag²⁰. Deze twee afwijkingen hebben een vergelijkbare, maar tegenovergestelde impact op de Groningenproductie.

Om deze planmatige stikstofinzet van 100% in de praktijk waar te maken zijn mengstation Pernis, Zuidbroek I en de stikstofcaverne Heiligerlee als back-up middelen nodig. Omdat onze back-up middelen in de praktijk gewoon beschikbaar voor de markt zijn, kan de gerealiseerde stikstof boven de 100% uitkomen. De opslag Heiligerlee heeft een volumerestrictie: deze kan alleen ingezet worden als hij gevuld is. De markt heeft op basis van de informatie op onze website voortdurend inzicht in de beschikbare stikstofcapaciteit en de fluctuaties daarin²¹. Op deze manier kunnen marktpartijen maximaal gebruik maken van de beschikbare stikstof.

Mismatches tussen stikstofvraag en -aanbod kunnen leiden tot een zeer forse inzet van de stikstofcaverne Heiligerlee en een enkele keer tot een aanwijzing aan de markt om de G/H-balans te herstellen. In gasjaar 2021/2022 is eenmaal een aanwijzing gegeven.

In tabel 2 wordt de maandgemiddelde gerealiseerde stikstofinzet getoond²².

Maand	Stikstofinzet [%]
Oktober	110
November	89
December	100
Januari	102
Februari	109
Maart	106
April	107
Mei	108
Juni	105
Juli	95
Augustus	95
September	94
Jaargemiddelde	102

Tabel 2: De gerealiseerde stikstofinzet per maand

¹⁷ Gaswet artikel 10a, lid 9, onderdeel b, eerste punt.

¹⁸ Advies leveringszekerheid voor benodigde Groningenvolumes en -capaciteiten gasjaar 2021/2002 en verder, d.d. 29 januari 2021, ons kenmerk L 21.0042

¹⁹ Aanvullend advies Groningenproductie gasjaar 2021/2022, d.d. 31 maart 2022, ons kenmerk L 22.0196

²⁰ Vertraging oplevering stikstofinstallatie Zuidbroek, d.d. 17 mei 2022, ons kenmerk L 22.0303

²¹ <https://www.gasunietransportservices.nl/netwerk-operations/transportinformatie/stikstof-overzicht-2>

²² Voor meer informatie over de bepaling van het stikstofpercentage wordt verwezen naar onze website: <https://www.gasunietransportservices.nl/netwerk-operations/transportinformatie/stikstof-overzicht>

Het gerealiseerd jaargemiddelde komt uit op 102% stikstofinzet. Dit is hoger dan de 100% inzet van de stikstofinstallaties waarmee de laatste graaddagenlijn bepaald is²³.

Naast de inzet van de stikstof bepaalt de Wobbe-index van het H-gas hoeveel pseudo G-gas kan worden geproduceerd met onze conversie-installaties. Hiervoor geldt: hoe lager de Wobbe-index van het H-gas richting de mengstations, des te meer pseudo G-gas er kan worden geproduceerd gegeven de beschikbare hoeveelheid stikstof.

De modelmatige Wobbe-index van het H-gas is een combinatie van Kleine Velden gas, welke een relatief lage Wobbe-index heeft, en geïmporteerd (gasvormig of vloeibaar) H-gas, wat een relatief hoge Wobbe-index heeft. Dit levert een gewogen Wobbe-index op die wordt gebruikt in de modelberekeningen om de hoeveelheid pseudo G-gas die gemaakt kan worden. Voorafgaand aan het gasjaar werd er in het model gerekend met een Wobbe-index van 51,99 MJ/m³²⁴.

Bij een tussentijdse evaluatie halverwege het gasjaar²⁵ signaleerden wij een lagere Wobbe-index van het H-gas dan het oorspronkelijke planningsuitgangspunt. Dit hebben wij meegenomen in ons advies om zo te komen tot het minimaal benodigde Groningenvolume voor leveringszekerheid. Door de inval van Rusland in Oekraïne werd de import van hoogcalorisch Russisch gas echter vervangen door LNG, wat een relatief hogere Wobbe-index heeft. Hierdoor steeg de gemiddelde Wobbe-index van het H-gas in de tweede helft van het gasjaar, uitkomend op een jaargemiddelde van 51,97 MJ/m³. In eerdere gasjaren was er altijd sprake van een verschil van circa 0,2 MJ/m³ waarbij de prognose hoger lag dan het resultaat. In het afgelopen gasjaar is dit verschil nagenoeg geheel verdwenen door (met name) de hogere inzet van LNG (met een hogere Wobbe).

De totale pseudo G-gas productie uit stikstof en H-gas is getoond in figuur 2, waar te zien is dat de absolute pseudo G-gas productie gedaald is ten opzichte van vorige jaren. Dit is vanwege de relatief lage vraag dit gasjaar.

B. Pseudo G-gas aanbod via verrijking²⁶

Verrijking is de ruimte die in de Wobbe-index voor G- respectievelijk L-gas aanwezig is om H-gas bij het Groningengas te mengen. Puur Groningengas heeft een Wobbe-index van 43,8 MJ/m³. Voor de binnenlandse G-gas markt kan deze worden aangevuld met H-gas tot 44,4 MJ/m³. Voor een deel van de export naar het buitenland (L-gas) geldt een maximale Wobbe-index van 46,5 MJ/m³ zodat voor deze export een extra hoeveelheid H-gas kan worden toegevoegd. Voor het minimaliseren van de Groningenproductie wordt verrijking maximaal ingezet.

In figuur 2 wordt de pseudo G-gas productie via verrijking weergegeven, waarbij zowel de G- als de L-gas verrijking een dalende trend vertoont. De G-gas verrijking neemt af door de afnemende Groningenproductie. De afnemende L-gas verrijking wordt veroorzaakt door de marktombouw van L-gas naar H-gas in de omliggende landen (Duitsland, België, Frankrijk).

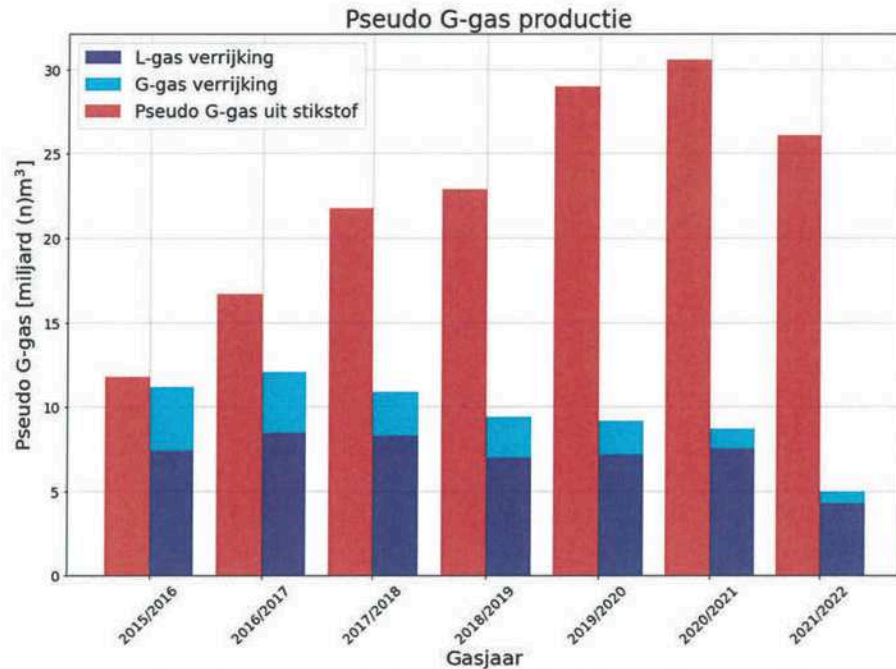
²³ Aanvullend advies Groningenproductie gasjaar 2021/2022, d.d. 31 maart 2022, ons kenmerk L 22.0196

²⁴ Advies leveringszekerheid voor benodigde Groningenvolumes en -capaciteiten gasjaar 2020/2021 en verder, d.d. 29 januari 2021, ons kenmerk L 21.0042

²⁵ Bijlage bij Aanvullend advies leveringszekerheid gasjaar 2021/2022, d.d. 14 maart 2022, ons kenmerk L 22.0142

²⁶ Gaswet artikel 10a, lid 9, onderdeel b, tweede punt.

Figuur 2: Productie van pseudo G-gas uit stikstof, de L- en de G-gas verrijking

C. G-gas aanbod via productie uit het Groningenveld

Het gasjaar 2021/2022 telde 2027 graaddagen²⁷. Het was een relatief warm jaar: er zijn 28 temperatuurprofielen in de afgelopen dertig jaar met een hoger aantal graaddagen, met andere woorden: die kouder zijn. Ons laatste advies²⁸ bevatte een graaddagenformule, waarmee we de benodigde Groningenproductie voor leveringszekerheid bij een bepaald aantal graaddagen kunnen inschatten. Met als input de hoeveelheid gerealiseerde graaddagen in het gasjaar 2021/2022 levert de graaddagenformule een Groningenproductie van 4,3 miljard (n)m³ op. Het geproduceerde Groningenvolume voor gasjaar is 4,5 miljard (n)m³²⁹, zoals vastgelegd is in het wijzigingsbesluit³⁰. Er is geen gebruik gemaakt van het back-up volume (1,5 miljard (n)m³).

D. Productie van groen gas³¹

In gasjaar 2021/2022 is circa 236 miljoen (n)m³ gecertificeerd groen gas in het gasnetwerk gevoed³². De totale productie van groen/biogas in Nederland is hoger. Dat deel van de productie wordt echter gebruikt ten behoeve van warmte- of elektriciteitsopwekking. In onze modellen wordt via de input van de KEV rekening gehouden met beide manieren van de inzet van groen gas.

²⁷ Graaddagen zoals beschreven in de uitvoeringsregeling behorende bij de Gaswet.

²⁸ Aanvullend advies Groningenproductie gasjaar 2021/2022, d.d. 31 maart 2022, ons kenmerk L 22.0196

²⁹ <https://www.nam.nl/feiten-en-cijfers.html>

³⁰ Wijziging Operationele Strategie Groningen gasveld gasjaar 2021-2022, d.d. 26 juli 2022, DGKE / 22271044

³¹ Gaswet artikel 10a, lid 9, onderdeel b, vierde punt.

³² Data beschikbaar gesteld door Vertogas B.V.

3. Inzet van G-gas gasopslagen en LNG-installaties³³

Er zijn twee typen G-gas-opslagen, seizoensopslagen en cavernes. De seizoensopslagen hebben een relatief groot werkvolume en volgen een seizoenspatroon: ze produceren in de wintermaanden en injecteren in de zomermaanden. In Nederland hebben we drie G-gas seizoensopslagen: Norg, Alkmaar en Grijpskerk. De cavernes, te weten Energystock, Epe Uniper, Epe Vattenfall en Epe Eneco, hebben een ander gedrag; ze zijn flexibeler omdat ze het gehele jaar kunnen omschakelen tussen vullen en zenden, maar hebben daarentegen een veel beperkter opslagvolume.

In onze modellering worden in de wintermaanden zowel de seizoensopslagen als de cavernes ingezet indien de gevraagde capaciteit niet meer geleverd kan worden vanuit de noodzakelijke minimumflow uit het Groningenveld en de pseudo G-gas productie. In de zomermaanden draagt de injectie van de seizoensopslagen bij aan de vraag, maar kunnen de cavernes ingezet worden in het geval van te weinig beschikbare capaciteit aan minimumflow uit het Groningenveld en pseudo G-productie voor het afdekken van de vraag. In de modellering werd er altijd vanuit gegaan dat gasopslagen volumeneutraal ingezet werden, met andere woorden: dat er over het gasjaar gezien evenveel geproduceerd als geïnjecteerd wordt. Ons laatste advies maakte hier echter twee uitzonderingen op: bij Norg werd uitgegaan van de laatste bekende vulstand ten tijde van het advies en deze werd gevuld tot 4,8 miljard (n)m³ en gasopslag Grijpskerk werd gevuld met 2,4 miljard (n)m³ pseudo G-gas.

In tabel 3 is de gerealiseerde inzet van de L-gas bergingen in gasjaar 2021/2022 weergegeven.

Berging	Produceren (winter)	Injecteren (zomer)	Werkgasvolume (vulling 30 september 2022)
PGI Alkmaar	0,3	0,3	0,5
UGS Norg	2,9	3,7	5,6
UGS Grijpskerk	-	2,3	2,3

Tabel 3: Inzet G-gas seizoensopslagen (waardes in miljard (n)m³)³⁴

Het geïnjecteerde volume in Norg is groter dan opgenomen in de planningsuitgangspunten die meegenomen zijn in de bepaling van de graaddagenformule. Dit is mogelijk gemaakt door de relatief hoge stikstofinzet en het additionele Groningenvolume, toegestaan door het graaddagenonafhankelijke winningsbesluit³⁵.

De G-gas cavernes die rechtstreeks aan het Nederlandse gasnet zijn gekoppeld zijn gedurende gasjaar 2020/2021 (nagenoeg) volumeneutraal ingezet³⁶.

³³ Gaswet artikel 10a, lid 9, onderdeel b, derde punt.

³⁴ <https://agsi.gie.eu/#/>

³⁵ Wijziging Operationele Strategie Groningen gasveld gasjaar 2021-2022, d.d. 26 juli 2022, DGKE / 22271044

³⁶ <https://agsi.gie.eu/#/>

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2022

Ons kenmerk: L 22.0743

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2021/2022

De LNG-Peakshaver is een noodvoorraad vloeibaar H-gas en vloeibare stikstof, die bij uitzenden wordt gemengd tot pseudo G-gas. De Peakshaver kan tijdens pieksituaties voor een beperkt aantal uren worden ingezet. In gasjaar 2021/2022 is de LNG-Peakshaver niet ingezet. Dit komt overeen met de modelmatige inzet van de LNG-Peakshaver voor gasjaar 2021/2022.

4. Stand van zaken maatregelen voor versnellen van sluiting Groningenveld

Voortgang inzet UGS Grijpskerk in L-gas

In september 2021 is door uw voorganger aangegeven dat de inzet van gasopslag Grijpskerk als laagcalorische berging in beginsel gesteund wordt onder het voorbehoud dat dit veilig kan³⁷. Dit jaar heeft u het instemmingsbesluit genomen om het ook mogelijk te maken laagcalorisch gas op te slaan in de seizoensopslag Grijpskerk³⁸. Na het volledige leaningproces van minimaal twee cycli is het de verwachting dat de specificaties van de gasopslag voldoende zouden moeten zijn om de back-up rol van het Groningenveld over te nemen. Gedurende de zomer van gasjaar 2021/2022 is de gasopslag gevuld met 2,3 miljard (n)m³. In het huidige gasjaar zullen er studies gedaan worden naar welke capaciteit en welk volume nodig zijn om de back-up rol van het Groningenveld over te nemen.

Voortgang Zuidbroek II

Na ingebruikname van de stikstofinstallatie in Zuidbroek, met een totale productiecapaciteit van 180.000 m³/uur evenredig verdeeld over drie eenheden, zal de jaarlijkse pseudo G-gas productie met maximaal 10 miljard (n)m³ toenemen. Dit zorgt ervoor dat het Groningenveld in reguliere situaties niet meer hoeft te produceren en alleen nog een stand-by functie heeft. De datum van ingebruikname van de stikstofinstallatie wordt gecommuniceerd via remit meldingen op de GTS website³⁹ zolang er geen impact is op de benodigde Groningenproductie voor leveringszekerheid. Als dit wel het geval is, zullen wij in lijn met onze wettelijke taak u hiervan op de hoogte stellen.

Voortgang omschakeling binnenlandse industrie⁴⁰

Er zijn in totaal negen afnemers die aangemerkt zijn voor een verbod op afname van G/L-gas na 1 oktober 2022⁴¹. Inmiddels zijn er vier afnemers gestopt met het afnemen van G-gas. Vijf afnemers hebben een planning met een omschakeldatum na 1 oktober 2022, zij hebben een tijdelijke ontheffing op het verbod gekregen⁴². GTS spant zich in om deze vijf grootverbruikers zo spoedig mogelijk omgebouwd te hebben. Gezien alle overige uitgevoerde en onderhanden maatregelen heeft de vertraagde omschakeling van die vijf afnemers geen impact op de definitieve sluiting van het Groningenveld.

³⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/09/24/kamerbrief-over-gaswinningsniveau-groningen-gasjaar-2021-2022>

³⁸ Instemmingsbesluit Grijpskerk, d.d. 14 februari 2022, kenmerk DGKE-PDG / 22005823

³⁹ Exacte data worden gecommuniceerd via <https://www.gasunietransportservices.nl/en/transparency/remit/urgent-market-messages>

⁴⁰ Gaswet artikel 10n, lid 1

⁴¹ Gaswet artikel 10g, lid 1

⁴² Kamerstukken II 2021/22, 33529, nr. 1065

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 31 oktober 2022

Ons kenmerk: L 22.0743

Onderwerp: Rapportage inzet middelen en methoden in gasjaar 2021/2022

Voortgang ombouw buitenland

Delen van Duitsland, Noord-Frankrijk en België zijn aangesloten op een laagcalorisch gasnetwerk. Deze huishoudens en bedrijven zijn afhankelijk van laagcalorisch gas uit Nederland. De netbeheerders van deze landen hebben afspraken gemaakt over de afbouw van de gaslevering vanuit Nederland: tussen nu en gasjaar 2029-2030 vindt een volledige afbouw plaats van de export van laagcalorisch gas. Inmiddels zijn in al deze landen omvangrijke ombouwoperaties in gang gezet waarbij de komende jaren honderdduizenden afnemers per jaar zullen worden omgezet naar een andere vorm van energie, vooral hoogcalorisch gas. De Task Force Monitoring L-Gas Market Conversion, waarin een vertegenwoordiging van overheden, netbeheerders en energietoezichthouders zitten, rapporteert over de voortgang van deze ombouwactiviteiten. In september 2022 heeft de Task Force een nieuw rapport uitgebracht⁴³ waaruit blijkt dat de afbouw nog steeds op schema ligt. Naast België, dat al in eerder stadium heeft aangegeven dat de afbouw versneld kon worden⁴⁴, ziet nu ook Duitsland mogelijkheden om vanaf 2026 de ombouwoperatie te versnellen waardoor de export van laagcalorisch gas mogelijk al eindigt in 2029 in plaats van 2030. De komende jaren blijft het ombouwtempo hoog en de verwachting is dat de export van laagcalorisch gas in gasjaar 2029/2030 volledig kan zijn afgebouwd.

---

⁴³ Kamerstukken II 2021/22, 33529, nr. 994

⁴⁴ Kamerstukken II 2020/21, 33529, nr. 868